

No ho feu pas

Diversos gramàtics han assenyalat que l'existència, en català, de la negació *pas* i l'ús especial que en pot fer, constitueixen, per a la nostra llengua, una posició sintàctica avantatjosa. Avantatjosa respecte al castellà, que no posseeix aquesta negació ni cap altra que hi sigui equivalent, i envers el francès, que la posseeix sense cap rendiment especial, car només la utilitza per a l'acompliment de la llei gramatical de la doble negació. El català, en canvi, treu un gran rendiment de *pas*, que no és un mer reforç de la negació habitual, sinó que enriqueix el significat de les frases negatives amb l'aportació d'una idea subjectiva, i que, encara, pot actuar com un element d'enllaç molt eficaç en la construcció de certes frases comparatives una mica complexes. Hom veu clarament, per exemple, la diferència entre *No ho sabia*, una mera negació, i *No ho sabia pas*, amb què contradïem una afirmació o un suggeriment d'altri, o refutem el seu raonament lògic; o entre *No hi vagis*, una simple prohibició, i *No hi vagis pas*, amb què prevenim algú contra les conseqüències que comportaria anar a tal o tal lloc. I, així mateix, amb la negació *pas* resoltem una construcció com *Té un caràcter més aviat tècnic que no pas doctrinal*, que nosaltres preferim clarament — contra el parer de molts, val a dir-ho — a *Té un caràcter no tant doctrinal com tècnic*.

Determinar les equivalències del castellà i del francès de totes les construccions que el català resol amb la negació *pas* donaria com a resultat una gran varietat de solucions. Però hi hauria segurament alguns casos en què no reeixiríem a mantenir en la frase castellana o francesa la matisació especial que dona a la nostra frase l'ús de la negació *pas*. Per això, en les traduccions del francès al català, no es pot operar amb un criteri cegament sistemàtic, sia prescindint en tots els casos d'aquesta negació, perquè en francès actua com un simple reforç gramatical, sense cap valor especial, sia mantenint-la en tots, seguint fidelment l'original. Un traductor avisat ha de saber distingir aquells casos en què el manteniment de *pas* enriqueix el significat de la frase, d'aquells altres en què fa que la frase no correspongui a la situació o al context. Això darrer no és pas infreqüent: la subordinació a l'original fa que en traduccions del francès llegim frases com *El llum no s'encén pas* o *El noi no ve pas*, dites per qui es limita a explicar uns fets.

Aibert Jané